

INTERNET CONFERENTIE DIGITALE GESCHIEDENIS

Digitaal erfgoed verdampt

Internet lijkt een groot archief, maar veel informatie verdwijnt. Op een UNESCO-congres in Parijs vergaderen vandaag archieven en internetbedrijven over een reddingsoperatie.

Joris Zwetsloot

Amsterdam

Kostbare digitale informatie dreigt van het internet te verdwijnen. Met name uitingen op sociale media, die veel zeggen over trends in de samenleving en nieuwsgebeurtenissen zijn op den duur mogelijk niet meer beschikbaar voor het publiek of historisch onderzoek.

Hiervoor waarschuwen instanties als De Koninklijke Bibliotheek (KB), het Nationaal Archief en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid. Unesco, het erfgoedinstituut van de Verenigde Naties, organiseert vandaag een congres in Parijs over het bewaren en toegankelijk houden van de internetgeschiedenis. Aanwezig zijn allerlei Nederlandse en internationale archiefinstellingen en bibliotheken om met bedrijven zoals Microsoft en Google te praten over behoud.

'We komen net uit de *dark ages* van het digitale tijdperk', zegt Marcel Ras,

programmamanager van de Nationale Coalitie voor Digitale Duurzaamheid (NCDD). 'Veel informatie uit de beginnendagen van het internet is kwijt.'

Digitale bestanden blijken soms stukken minder houdbaar dan papieren documenten. Bestanden raken kwijt, dragers zoals floppy's raken uit zwang, harde schijven gaan kapot of nieuwe software herkent oude bestanden niet meer.

In Nederland zijn bekommeren instellingen als de KB, het Nationaal Archief en het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid zich wel om het erfgoed waar ze traditioneel verantwoordelijk voor zijn, zoals boeken, overheidsdocumenten en televisiebeelden. Maar geen van die partijen voelt zich verantwoordelijk - of wordt betaald - voor het archiveren van de sociale media.

'We missen een hoop', zegt Julia Noordegraaf, onderzoekster digitale media aan de Universiteit van Amsterdam. 'We zijn blij als we een dagboek

Berichten op Twitter en Facebook zijn het erfgoed van de toekomst

vinden uit de Gouden Eeuw. Maar de dagboeken van nu, Twitter en Facebook, zijn het erfgoed van de toekomst. Niemand neemt daarvoor verantwoordelijkheid.'

Toch spelen die sociale media een belangrijke historische rol. De Arabische Lente wordt niet voor niets de Facebookrevolutie genoemd. De berichten die de protesten ontketenden zijn vooral opgeslagen door de sociale media zelf, niet bij een archiefinstelling.

'Bij bedrijven als Facebook of Twitter heb je geen toekomstgarantie', zegt Noordegraaf. 'Wat als zo'n bedrijf fail-

liet gaat of besluit bepaalde dingen te verwijderen? Met een druk op de knop wordt een archief gedeletet.'

Beeld en Geluid archiveert inmiddels jaarlijks zo'n driehonderd YouTube filmpjes. Ook maakt het instituut nu met de KB regelmatig een kopie van 7.500 Nederlandse websites. De Amerikaanse Library of Congress bewaart sinds 2013 alle tweets van Amerikaanse burgers. Het wachten is, zeggen de experts, op een internationaal archiveringsplan voor sociale media.

Veel materiaal is overigens al veiliggesteld op particulier initiatief, zegt onderzoeker Noordegraaf. De Amerikaanse stichting Internetarchive maakt al periodieke kopieën van zoveel mogelijk websites. En ook andere internetters slaan veel op. Onderzoeker Noordegraaf: 'Liefhebbers van videogames hebben onlangs allerlei spelletjes uit de jaren tachtig beschikbaar gemaakt op internet. Er duikt op den duur vast ook iemand op met miljarden katten filmpjes.'